

FSC Česká republika

Příručka k posouzení otázky „Je Česká republika územím s nízkým rizikem pro dřevo z nepřijatelných zdrojů?“

podle minimálních požadavků Přílohy 2, FSC Standardu FSC-STD 40-005 V2-0

Status dokumentu:	Verze 1.0, vyhotoveno 15.12.2006
Další postup:	- Další vývoj tohoto dokumentu vycházející z nových znalostí - Vložení nových informací a posouzení v rámci mezinárodní evidence rizik FSC
Autor:	FSC ČR

OKOLNOSTI

Za účelem vyhnout se nepřijatelným zdrojům dřeva (nelegálně těžené dřevo, dřevo těžené v rozporu s tradičními a občanskými právy, dřevo těžené v lesích, kde jsou lesním hospodařením ohrožovány lesoochrannářské hodnoty, dřevo těžené v lesích, které jsou přeměňovány na lesní plantáže nebo pro nelesní účely, dřevo z lesů, v nichž byly vysazeny geneticky modifikované stromy) ve FSC smíšených produktech (FSC – Mixed) obsahujících jak certifikované, tak i jiné druhy dřeva vyvinulo FSC systém pro posuzování produktů ze dřeva získávaných z lesů necertifikovaných dle pravidel FSC.

Za tímto účelem byly vyvinuty tyto dva následující standardy, na jejichž základě může být prokázáno, že necertifikované dřevo pochází z kontrolovaných zdrojů:

Standard FSC-STD-40-005 V2-0 pro necertifikované kontrolované dřevo,

Standard FSC-STD-30-010 V2-0 pro necertifikované kontrolované dřevo pro lesní podniky.

Standard FSC-STD-40-005 V2-0 umožňuje společně významně snížit riziko toho, že obchodují se dřevem z nepřijatelných zdrojů. Tento standard popisuje území s nízkým rizikem a jejich vztah k nepřijatelným zdrojům dřeva. Dřevo nepocházející z území s nízkým rizikem podléhá mnohem přísnějšímu kontrolnímu procesu (viz FSC-STD-40-005 V2-0, oddíl 13 a FSC-STD-30-010 V2-0). V dodatku 2 ke standardu je seznam minimálních požadavků pro posouzení rizika. Tyto požadavky představují užitečný monitorovací systém pro držitele certifikátu.

FSC ČR analyzuje do jaké míry se tyto minimální požadavky vztahují na Českou republiku. Tato analýza poskytuje, v rámci kontextu hodnocení FSC, základ pro zjištění, zda-li dřevo zpracované podnikem pochází z území s nízkým rizikem nebo nikoli. Účelem tohoto dokumentu je snížit výdaje FSC certifikovaným podnikům při posuzování dřevní suroviny pocházející z lesů necertifikovaných

FSC ČR, Poděbradova 111, 612 00 Brno

Tel./Fax: +420 545 211 383

E-mail: info@czechfsc.cz

www.czechfsc.cz

dle FSC.

Tato analýza bude pravidelně aktualizována a vkládána do mezinárodní databáze FSC.

Zde obsažené informace vztahující se k minimálnímu kritériu ustanovují, že Česká republika je územím s nízkým rizikem kromě prvních a druhých zón národních parků, prvních zón chráněných krajinných oblastí a národních přírodní rezervací, národních přírodních památek, přírodních rezervací a přírodních památek (což spadá do kategorie 3 dřevo těžené v lesích, kde jsou lesním hospodařením ohrožovány vysoké ochranné hodnoty).¹

Navrhuje se následující postup s ohledem na platnost kategorie 3:

V případě kategorie 3 (dřevo těžené v lesích, kde jsou lesním hospodařením ohrožovány vysoké ochranné hodnoty) musí po celé proceduře následovat postup uvedený ve výše uvedených standardech.

V následujícím textu je diskutováno a zhodnoceno pro území České republiky, zda-li existují minimální požadavky pro posouzení vysoké nebo nízké pravděpodobnosti výskytu nepřijatelných zdrojů dřeva.

¹Tato definice je pomocí pro podniky, nikoli závěrečným posouzením. Tato analýza se vztahuje k situaci v prosinci 2006.

1. Požadavky ve vztahu k nezákonně těženému dřevu

Území původu může být považováno za území s nízkým rizikem ve vztahu k nelegální těžbě, jestliže existují tyto následující ukazatele vztahující se k lesnímu hospodaření.

1.1 Důkazy uplatňování zákonů při těžbě dřeva na daném území.

1.2 Pro dané území je prokazatelné, že těžba a obchod se dřevem jsou zákonné a že zahrnuje zdravé a účinné systémy pro udělování licencí a těžebních povolení.

V ČR existuje funkční systém povolenek a smluv na těžbu dřeva.

1.3. Neexistuje žádný nebo jen málo důkazů nebo zpráv o výskytu nelegální těžby na území původu.

Oficiální informace Ministerstva zemědělství ČR (www.mze.cz, resp. http://www.uhul.cz/zelenazprava/2005/ZZ_2005.pdf) za rok 2005 udávají, že k nelegální těžbě došlo ve 118 případech. Jsou ze započítány také např. těžby, které překročily povolenou velikost holiny, těžby kdy pokleslo zakmenění pod danou míru, úmyslná mýtní těžba v porostech mladších 80 let atd. Celková výše této těžby činila 36,7 tis m³. Vzhledem k celkové roční těžbě v ČR (15,5 mil. m³) představuje nelegální těžba zanedbatelné množství (0,2 %). Když už k nějaké těžbě dojde, téměř výhradně jde o hospodářské lesy a škody na životním prostředí nebývají veliké.

1.4 Existuje nízká míra vnímání korupce ve vztahu k udělování a vydávání těžebních povolení a jiných oblastí uplatňování práva se vztahem k těžbě a obchodu se dřevem.

FSC ČR má za to, že pakliže v ČR vůbec existuje vnímání korupce ve vztahu k těžbě dřeva a obchodem se dřevem, tak je toto vnímání nízké.

→ **Z tohoto hlediska je ČR oblastí s nízkým rizikem.**

2. Dřevo těžené v nesouladu s tradičními a občanskými právy

Území původu může být považováno za území s nízkým rizikem ve vztahu k porušování tradičních, občanských a kolektivních práv pokud jsou platné následující ukazatele:

2.1 Neexistuje žádný zákaz Rady bezpečnosti OSN na vývoz dřeva ze zmíněné země;

2.2 Země nebo dané území není prohlášeno za zdroj konfliktního dřeva (např. USAID konfliktní dřevo Typ 1);

2.3 Neexistuje žádný důkaz práce dětí nebo porušení základních principů a práv Mezinárodní organizace práce při pracích prováděných na lesních územích ve zmíněné oblasti.

2.4 Existují nestranné a uznávané procesy⁵ k vyřešení konfliktů velkého rozsahu náležející k tradičním právům včetně práv uživatelských; kulturních zájmů a tradiční kulturní identity ve zmíněné oblasti.

⁵ Proces, při kterém jsou využívány funkční prostředky pomoci a/nebo nejsou známy závažné strukturální neshody nebo významné prvky nespravedlnosti.

2.5 Neexistuje žádný důkaz porušení konvence Mezinárodní organizace práce č. 169 O domorodých lidech a kmenech na lesních územích ve zmíněné oblasti.

V České republice v současné době nejsou žádní domorodí lidé nebo lidé žijící v kmenech.

V České republice platí ukazatele 2.1. – 2.5.

→ **Z tohoto hlediska je ČR oblastí s nízkým rizikem.**

3. Dřevo těžené v lese, v němž jsou vysoké ochranné hodnoty ohroženy hospodářskými aktivitami:

Území původu může být považováno za území s nízkým rizikem ve vztahu k ohrožení vysokých ochranných hodnot jestliže:

a) Ukazatel 3.1 je splněn; nebo

b) Ukazatel 3.2. omezuje (nebo významně zmírňuje) hrozbu, kterou pro území původu představuje nesoulad s 3.1.

3.1 Aktivity lesního hospodaření příslušné úrovně (ekoregionální, sub-ekoregionální, místní) neohrožují významné ekologicko-regionální vysoké ochranné hodnoty.

Drtivá většina lesů s vysokou ochrannou hodnotou jsou zahrnuty v I. a II. zónách NP, I. zónách CHKO a NPR, NPP, PR, PP. Všechny tyto lesy mají plán péče, který upravuje hospodaření dle důvodu ochrany. V nedávné minulosti se však staly případy, kdy i přes tyto mechanismy došlo k ohrožení nebo poškození vysokých ochranných funkcí.

3.2 Důrazný systém ochrany (účinná chráněná území a legislativa) je ve stavu, který zaručuje zachování vysokých ochranných hodnot v ekoregionu.

Přesto, že systém ochrany přírody v ČR je v evropském i světovém měřítku na velmi dobré úrovni (zejména rozsahem chráněného území) došlo v minulosti ke sporným lesnickým zásahům v nejpřísněji chráněných územích, které ohrozily nebo poškodily lesy s vysokou ochrannou hodnotou.

→ **Z tohoto hlediska je oblast mimo I. a II. zóny NP, I. zóny CHKO a NPR, NPP, PR, PP oblastí s nízkým rizikem.**

4. Dřevo těžené v lesích, které jsou přeměňovány z lesů na lesní plantáže a ostatní lesní ekosystémy nebo pro nelesní účely.

Území původu může být považováno za území s nízkým rizikem ve vztahu k přeměně lesa na plantáž nebo pro nelesní účely pokud je platný následující ukazatel:

[Poznámka: změna plantáží na ostatní typy využití pozemků není považována za přeměnu].

4.1 Ve zmíněném ekoregionu se nedochází k čisté ztrátě a neexistuje významný podíl ztrát (> 0.5% ročně)⁸ v přirozených lesích a jiným způsobem přirozeně zalesněných ekosystémech.

⁸ Tento podíl (t.j. > 0.5%) může být upraven jestliže budou dostupny dodatečné informace

V ČR nedochází k přeměňování přírodních lesů ani jiných dřevinných ekosystémů na plantáže. Rozloha lesů v ČR několik desetiletí pomalu roste. V období 2000 až 2005 vzrostla rozloha lesů o 0,4 % (10 126 ha) z 2 637 290 ha na 2 647 416 ha (www.mze.cz, resp. http://www.uhul.cz/zelenazprava/2005/ZZ_2005.pdf). Nově vysazované lesy jsou však většinou jednověké porosty s menším podílem ekologicko stabilizačních dřevin.

→ **Z tohoto hlediska je ČR oblastí s nízkým rizikem.**

5. Dřevo z lesů, ve kterých jsou sázeny geneticky modifikované stromy

Území původu může být považováno za území s nízkým rizikem ve vztahu ke dřevu z geneticky modifikovaných stromů, pokud je vyhověno jednomu z následujících ukazatelů :

a) V dané zemi nebo na zmíněném území neexistuje komerční využití geneticky modifikovaných stromů zmíněných druhů a nejsou vydány žádné licence pro komerční využití. NEBO

V ČR neexistuje komerční využití geneticky modifikovaných stromů.

b) Jsou vyžadovány licence pro komerční využití geneticky modifikovaných stromů a neexistují žádné licence pro komerční využití NEBO

c) Je zakázáno využívat geneticky modifikované stromy ve zmíněné zemi.

→ **Z tohoto hlediska je ČR oblastí s nízkým rizikem.**